

© UN-Photo / Eskinder Debebe

UCUZ VƏ SƏRFƏLİ ENERJİ MƏNBƏLƏRİ:

Bu nə üçün vacibdir?

Məqsəd nədən ibarətdir?

Hamı üçün ucuz, keyfiyyətli, dayanıqlı və müasir enerji mənbələrinə çıxışı təmin etmək.

Bu nə üçün vacibdir?

Bizim gündəlik həyatımız etibarlı və ucuz enerji xidmətindən və onların müntəzəm inkişafından asılıdır.

Lazımı qaydada təşkil olunmuş enerji sistemi bütün sektorların inkişafına imkan verir: sahibkarlıqdan səhiyyəyə, təhsildən kənd təsərrüfatına, infrastruktur, kommunikasiya və yüksək texnologiyalara qədər. Və əksinə enerjiyə və enerji çevrilmələri sistemində çıxış imkanının olmaması insan potensialının və iqtisadiyyatın inkişafına mane olur.

7 UCUZ VƏ SƏRFƏLİ ENERJİ MƏNBƏLƏRİ

Energetika sektoru iqlim dəyişikliyinə ən çox təsir edən sahələrdəndir və ətraf mühitə istixana qazları tullantılarının 60%-ə qədərini təşkil edir.

Mənim enerjiyə çıxışım var. O zaman bu məqsəd mənim üçün niyə vacibdir?

Onilliklər boyu enerji mənbəyi kömür, neft və qaz kimi yer altından çıxarılan yanacaq növləri idi. Lakin karbontərkibli yanacağın yanması atmosfərə istixana qazlarının tullanması ilə müşayiət olunur. Bu isə öz növbəsində iqlim dəyişikliyinə, ətraf mühitə və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərir. Bunun nəticəsində müəyyən insanlar deyil, planetin bütün əhalisi əziyyət çəkir. Əlavə olaraq bütün dünyada enerji istifadəsi yüksək sürətlə artır. Beləliklə, sabit enerji təminatının olmadığı halda dövlətlər öz iqtisadiyyatına tövhə verə bilmir.

Nə qədər insanın enerjiyə çıxışı yoxdur?

1.2 milyard, yəni Yer kürəsində yaşayan hər beşinci insanın enerjiyə çıxışı yoxdur. Bu insanların əksəriyyəti Afrika və Asiyanın 12 dövlətində yaşayır.

Enerjinin yoxluğu zamanı qız və qadınlar su daşımağa çoxlu vaxt sərf edir, xəstəxanalarda uşaqlar üçün peyvəndlərin saxlanması mümkünsüz olur. Şagirdlərin əksəriyyəti sutkanın qaranlıq vaxtlarında ev tapşırıqlarını hazırlaya bilmir, sahibkarlar isə rəqabətli fəaliyyətlə məşğul ola bilmir. 2.8 milyard insan oduncaq, odun kömürü, peyin və kömür istifadə edərək yemək bişirir və evlərini isidirlər. Bu da bağlı məkanlarda havanın çirklənməsi nəticəsində hər il 4 milyon ölümə səbəb olur.

Daha dayanıqlı enerji mənbələrinə keçidin qiyməti nə qədərdir?

2030-cu ilədək dünyanın bütün ölkələri dayanıqlı enerji infrastrukturuna xərclədiyi illik maliyyə vəsaitini 3 dəfə, yəni hal-hazırda xərclənən 400 milyard ABŞ dollarından 1.25 trilyon dollaradək artırmalıdır.

Ən böyük enerji çatışmazlığı olan ölkələr Saharadan cənubda yerləşən Afrika və cənubi Asiya ölkələridir.

Onların enerji çıxışını genişləndirmək üçün bizim köməyimizə ehtiyacı var. Xüsusilə sağlamlığa mənfi təsir göstərən mətbəx sobalarını səmərəli və ucuz alternativ sobalarla əvəzləməyi başlamaq lazımdır.

Biz nə edə bilərik?

Ölkələr bərpa olunan enerji mənbələrinə investisiya qoyaraq, enerjiyə qənaət edən təcrübəyə üstünlük verərək, eyni zamanda təmiz enerjiyə əsaslanmış texnologiya və infraqurtdan istifadə edərək ucuz, etibarlı və dayanıqlı enerji sistemlərinə keçidi reallaşdıra bilər.

Müəssisələr hidroenergetika və bioenergetikadan istifadə və bərpa məqsədi ilə ümumilikdə ekosistemi dəstəkləyib, qoruya bilərlər, eyni zamanda 100 faiz bərpa olunan mənbələrdən istifadə etməyi öz üzərinə öhdəlik götürə bilər.

Sahibkarlar avtomobil və hava nəqliyyatı əvəzinə daha az enerji sərf edən dəmir yol nəqliyyatından istifadə edərək telekommunikasiya hesabına daxili nəqliyyata tələbatı azalda bilər.

Səhmdarlar dayanıqlı enerji xidmətinə qoyulan sərmayəni artıraraq müxtəlif təchizatçıların təklif etdiyi yeni texnologiyaları bazara çıxara bilər.

Elektrik cihazlarını, o cümlədən kompüterləri söndürərək və ya enerjinin eyni mənbədən bir neçə istiqamətə paylanması üçün cihazlardan istifadə edərək elektrik enerjisinə qənaət etmək olar. Karbon qazının ətraf mühitə tullanmasını azaltmaq məqsədi ilə piyada gəzmək, velosiped və ya ictimai nəqliyyatdan istifadə etmək olar.

Dayanıqlı inkişaf üzrə Məqsəd 7 haqqında daha ətraflı məlumat üçün:

<http://www.un.org/sustainabledevelopment>

DAYANIQLI İNKİŞAF MƏQSƏDLƏRİ

DÜNYAMIZI DƏYİŞMƏK ÜÇÜN 17 MƏQSƏD